

Збережемо природно-заповідний фонд України

Багато регіонів України, зокрема Київська, Харківська, Чернігівська, Сумська, Житомирська, Луганська, Донецька та Херсонська області, сьогодні охоплені воєнними діями унаслідок російської агресії. Вторгнення призвело до значних жертв серед мирних мешканців. Також значних втрат при цьому зазнають і природоохоронні об'єкти – заповідники, національні парки, зоопарки тощо.

Реальний рівень шкоди об'єктам природно-заповідного фонду через війну оцінити не можливо. Адже в багатьох місцях тривають активні бойові дії, створюються численні обмеження для природоохоронної діяльності на тимчасово окупованих територіях. На території України повсюди є велика кількість ракет, що впали, а також нерозірваних боєприпасів, що представлятиме потенційну небезпеку як для людей, так і для навколишнього природного середовища, протягом багатьох десятиліть. Природні екосистеми потерпають також через фортифікаційне будівництво, пошкодження їх вибухами, військовим транспортом, пожежами тощо.

Природно-заповідний фонд вздовж Азово-Чорноморського узбережжя, а також вздовж східного і північного кордонів України зазнає особливих уражень.

Частина національних парків опинилася в зоні гуманітарної кризи. Деякі природоохоронні території позбавлені можливості отримати фінансування. Для прикладу в об'єктах природно-заповідного фонду, де є велике поголів'я диких тварин, зокрема біосферний заповідник Асканія-Нова (тут зібрані і живуть на волі різноманітні види тварин, деякі є в дуже обмеженій кількості в світовому масштабі, унікальні для всього світу), національні природні парки «Азово-Сиваський», «Джарилгацький», природний заповідник «Єланецький степ», а також Миколаївський, Київський та Харківський зоопарки на разі не мають змоги купувати корми тваринам. Проведення тендерних процедур та доставка за договорами кормів для тварин зараз неможлива або вкрай обмежена.

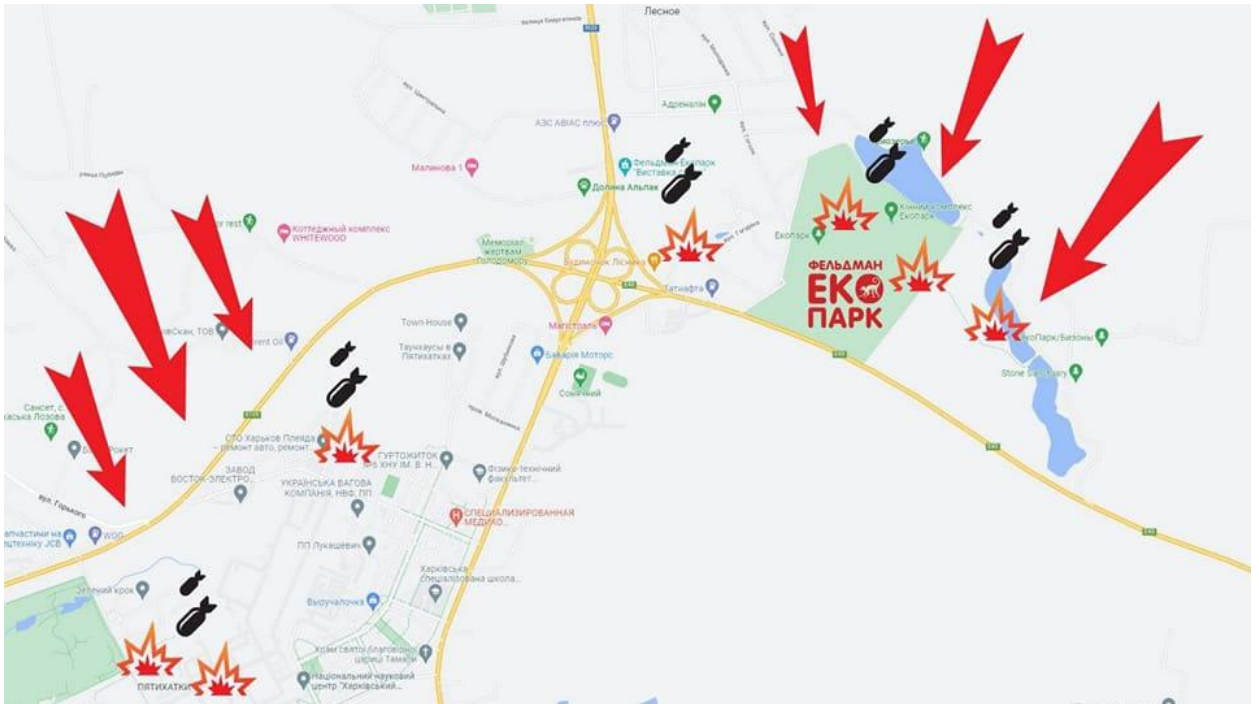
Проте злагоджена робота волонтерів та громадських організацій допомагає закладам оперативно зібрати кошти для найбільш кричущих потреб та здійснити першочергову доставку кормів.

Нищівних наслідків зазнав регіональний ландшафтний парк у Дергачівському районі Харківської області «Фельдман-Екопарк». Основною складовою екопарку є зоопарк, в якому налічувалось близько 2 000 тварин.

Як повідомляє прес-служба екопарку, на превеликий жаль в екстремальних умовах тварини гинуть не тільки від отриманих ушкоджень, а й від розриву серця. Тварини, які постійно перебувають на лінії вогню,

відчують постійний стрес, що надає великий негативний вплив на їх психічний стан і поведінку.

Однак працівники, ризикуючи власним життям, продовжують боротися за кожне життя тварини. Між обстрілами намагаються годувати та вивезти тих, кого можливо.

Із Київського зоопарку частину тварин (шість левів, чотири тигри, африканську дику собаку та мавп-капуцинів) вдалося вивезти до Польщі. Колоні з тваринами довелося їхати протягом шести днів, вона потрапляла під обстріл.

Станом на 1 березня 2022 року агресор веде бойові дії на території 900 об'єктів природно-заповідного фонду площею 12406,6 кв. км (1,24 млн га), що становить близько третини площі природно-заповідного фонду України. Під загрозою знищення знаходяться близько 200 територій Смарагдової мережі площею 2,9 млн га.

Відповідно до I Протоколу до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, який стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів, прийнятого у 1977 році, від держав, які ведуть війну, вимагається захищати природне середовище від «масштабних, довготривалих і серйозних уражень», та забороняються методи чи засоби ведення війни, «які мають на меті або можуть призвести до» заподіяння такої шкоди.

24-й Принцип Декларації Ріо про навколишнє середовище та розвиток проголошує, що війна за своєю суттю є руйнівною для сталого розвитку. Тому держави поважають міжнародне право, що забезпечує захист довкілля під час збройного конфлікту, і, якщо необхідно, а також співпрацюють заради його подальшого розвитку.

Військові дії РФ, безперечно, є невиправданим і неспровокованим актом агресії проти незалежної і суверенної України, а також порушенням усіх існуючих норм міжнародного права щодо охорони природи.

Державною екологічною інспекцією створено сайт оперативного Штабу з фіксації порушення злочинів у сфері екології під час бойових дій на території нашої держави. Зібрана доказова база буде використана для покарання агресора на міжнародних судах.